

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2020
Avaldamismärge:	RT I, 19.12.2015, 6

Kaevandamisjäätmete käitlemise kord¹

Vastu võetud 09.11.2010 nr 56

[RT I, 11.11.2010, 1](#)

jõustumine 14.11.2010

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
12.03.2013	RT I, 15.03.2013, 12	18.03.2013
10.12.2015	RT I, 19.12.2015, 1	01.01.2016

Määrus kehtestatakse „[Jäätmeseaduse](#)” § 29 lõike 4 punkti 15¹, § 33¹ lõike 8 ning § 42¹ lõike 6 alusel.
[[RT I, 15.03.2013, 12- jõust. 18.03.2013](#)]

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse:

- 1) täpsustavad nõuded kaevandamisjäätmekava sisule, sealhulgas jäätmekavas esitatavale jäätmete iseloomustuse kohta;
- 2) täpsustavate nõuete loetelu jäätmeoidla rajamise, kasutamise, seire ja järelhoolduse kohta.

§ 2. Kasutatud mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) kaevandustööstus – kõik isikud, kes tegelevad ärieesmärkidel maavarade peal- või allmaakaevandamisega, sealhulgas kaevandamisega puuraukude kaudu või kaevandatud materjali rikastamisega;
- 2) rikastamine – maavaradega tehtavad mehaanilised, füüsikalised, bioloogilised, termilised või keemilised protsessid või nende protsesside kombinatsioon (sealhulgas karjääride tegevus), mille käigus eraldatakse maavara vähemväärtuslik osa väärtuslikumast osast või muudetakse materjali tükisuurust või sorteeritakse materjali või toimub materjali leostumine või eraldumine ning eelnevalt kõrvale jäetud jäätmete ümbertöötamine, välja arvatud sulatamine, termilised tootmisprotsessid (välja arvatud lubjakivi põletamine) ja metallurgiatööd;
- 3) rikastamisjäätmed – pärast maavara väärtuslikuma osa vähemväärtuslikust kivimist eraldamist (nt purustamist, peenestamist, suuruse järgi sorteerimist, flotatsiooni ja muude füüsikalise-keemiliste tehnoloogiate rakendamist) järele jäävad tahked või vedelad jäätmed;
- 4) nõrga happega dissotsieeruv tsüaniid – tsüaniid ja tsüaniidühend, mis dissotsieerub nõrga happega määratud pH tasemel;
- 5) nõrgvesi – igasugune jäätmeoidlasse ladestatud jäätmetest läbi nõrguv vedelik, mis jääb jäätmeoidlasse või voolab jäätmeoidlast välja. Suublasse juhitud nõrgvesi peab vastama "Veeseaduse" § 24 alusel kehtestatud nõuetele;
[[RT I, 15.03.2013, 12- jõust. 18.03.2013](#)]
- 6) ohtlik aine – aine, segu või valmistis vastavalt „Kemikaaliseaduse” § 10 lõikele 5;
- 7) suubla – pinnavesi, põhjavesi, siirdevesi ja rannikuvesi vastavalt #Veeseaduses# esitatud määratlustele ning maapõue osa, millesse voolab nõrgvesi;
- 8) taastamine – jäätmeoidlast mõjutatud maapinna töötlemine, et taastada selle rahuldav seisukord, pöörates erilist tähelepanu mulla kvaliteedile, loodusliku loomastiku ja taimestiku, looduslike elupaikade,

pinnaveekogude ja põhjaveekogumite hea seisundi saavutamisele ja hoidmisele lähtudes „Veeseaduse” §-st 3⁵ ja maastikule ning selle asjakohasele kasutamisele tulevikus;

9) käitaja – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab kaevandamisjäätmete käitlemise eest (kaasa arvatud kaevandamisjäätmete ajutine ladustamine) nii käitise tegutsemise ajal kui ka pärast selle sulgemist;

[RT I, 15.03.2013, 12- jõust. 18.03.2013]

10) tegevuskoht – käitaja kontrolli all olev selgelt piiritletud geograafiline maa-ala.

§ 3. Kaevandamisjäätmete käitlemise üldnõuded

(1) Kaevandamisjäätmete käitlemine ja jäätmeohudla järeelhooldus peab toimuma viisil, mis ei sea ohtu inimese tervist ning mille käigus ei kasutata protsesse või meetodeid, mis võivad kahjustada keskkonda, eelkõige ohustada vett, õhku, pinnast, loomastikku ja taimestikku, ei tekita müra või lõhnast põhjustatud keskkonnahäiringuid, ei kahjusta maastikku ega erihuvi pakkuvaid kohti.

[RT I, 15.03.2013, 12- jõust. 18.03.2013]

(2) Käitaja peab võtma kõik vajalikud meetmed, et vältida või vähendada nii palju kui võimalik kaevandamisjäätmete käitamisest põhjustatud kahjulikku mõju keskkonnale ja inimese tervisele. See hõlmab iga jäätmeohudla haldamist, samuti selle haldamist pärast sulgemist, ning sellega seoses suurõnnetuste vältimist ja sellest keskkonnale ja inimese tervise kahjustamise piiramist. Need meetmed peavad muu hulgas põhinema parimal võimalikul tehnikal, ilma kohustuseta kasutada mõnda konkreetset tehnikat või tehnoloogiat, aga võttes arvesse asjaomase jäätmeohudla tehnilisi omadusi, selle geograafilist asukohta ja kohalikke keskkonnatingimusi.

2. peatükk Kaevandamisjäätmekava

§ 4. Kaevandamisjäätmekava sisu

(1) Käesolevas paragrahvis kehtestatakse täpsustavad nõuded kaevandamisjäätmekava sisule.

(2) Kaevandamisjäätmekava eesmärk on vältida või vähendada jäätmete tekitamist ja nende ohtlikkust, silmas pidades:

- 1) jäätmekäitlust maavara kaevandamise ja rikastamise projekteerimisjärgus ning meetodi valikul;
- 2) muutusi, mis võivad kaevandamisjäätmekavas toimuda seoses jäätmelademe pindala suurenemisega ja maapinnal esinevate tingimuste mõjul;
- 3) kaevandamisjäätmekava paigutamist tagasi kaeveõõnde pärast maavara väljamist, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav ning keskkonnasäästlik ning kooskõlas kehtivate nõuetega;
- 4) pinnase tagasipanekut pärast jäätmeohudla sulgemist või, kui see pole praktiliselt teostatav, pinnase kasutamist mujal;
- 5) maavarade rikastamisel vähem ohtlike toimeainete kasutamist.

(3) Kaevandamisjäätmekava peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) jäätmeohudla kategooria vastavalt kehtestatud kriteeriumidele, mis on sätestatud #Jäätmeseaduse# § 35² lõigetes 5 ja 6 ning Euroopa Komisjoni otsuses 2009/337/EÜ, jäätmeohudlate klassifitseerimise kriteeriumide määratlemise kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu kaevandustööstuse jäätmekäitlemist käsitleva direktiivi 2006/21/EÜ III lisaga. Kui käitaja hinnangul ei ole A-kategooria jäätmeohudla vajalik, peab ta seda piisavalt põhjendama, määratledes võimalikud õnnetusohud;
- 2) kui on tegemist A-kategooria jäätmeohudlaga, tuleb kaevandamisjäätmekavas esitada #Jäätmeseaduse# §-des 27²–27⁶ sätestatud nõuete ja suurõnnetuste vältimise põhimõtete järgimise kinnitus ning ohutuse juhtimissüsteemi ja käitisesisese hädaolukorra lahendamise kava kirjeldus;
- 3) jäätmekäitlust vastavalt käesoleva määruse §-le 5 ja teave tööperioodil tekkivate kaevandamisjäätmekava hinnangulise koguhulga kohta;
- 4) kaevandamisjäätmekava tegevuse ja sellele järgneva jäätmekäitluste kirjeldus;
- 5) kirjeldus, kuidas kaevandamisjäätmekava ladustamine võib keskkonda ja inimese tervist kahjustada, ning jäätmeohudla tegutsemise ajal ja pärast selle sulgemist negatiivse keskkonnamõju minimeerimise või vältimise meetmed, kaasa arvatud #Jäätmeseaduse# § 33¹ lõike 1 punktides 1–5, 7 ja 8 sätestatud nõuded;
- 6) kavandatud kontrolli- ja järelevalvemeetmed vastavalt #Maapõueseaduse# § 48 lõike 4¹ punktile 3 ja #Jäätmeseaduse# § 33¹ lõike 1 punktile 6;
- 7) jäätmeohudla sulgemiskava, sealhulgas maa-ala taastamise, sulgemisjärgsete toimingute, järeelhoolduse ja järelevalve kava vastavalt #Jäätmeseaduse# § 33¹ lõigete 3–7 nõuetele;
- 8) meetmed jäätmeohudla mõjupiirkonnas oleva pinnavee või põhjavee hea seisundi hoidmiseks või saavutamiseks ning õhu ja pinnase saastamise vältimiseks või minimeerimiseks käesoleva määruse § 6 kohaselt;
- 9) andmed jäätmeohudlast mõjutatud maa-ala seisukorra kohta.

(4) Kaevandamisjäätmekavas tuleb anda piisavalt teavet, et võimaldada #Jäätmeseaduse# § 42¹ lõikes 3 nimetatud loa andjal hinnata käitaja suutlikkust saavutada käesoleva määruse § 4 lõikes 2 esitatud kaevandamisjäätmekava eesmärged ja täita õigusaktidest tulenevaid kohustusi. Kaevandamisjäätmekavas peab muuhulgas selgitama, kuidas käesoleva määruse § 4 lõike 2 punktis 1 nimetatud viisil ja meetodil täidetakse

käesoleva määruse § 4 lõikes 2 nimetatud kaevandamisjäätmekava eesmärke. Selleks peab käitaja esitama #Jäätmeseaduse# § 42¹ lõikes 3 nimetatud loa andja nõudmisel täiendavaid andmeid.

§ 5. Nõuded kaevandamisjäätmekavas esitatavale jäätmete iseloomustuse kohta

(1) Jäätmeheidlaste ladustatavaid jäätmeid tuleb kaevandamisjäätmekavas iseloomustada nii, et oleks selge, mida tuleb teha, et oleks tagatud hoidla struktuuri pikaajaline füüsikaline ja keemiline püsivus ning hoida ära suurõnnetused.

(2) Kaevandamisjäätmekavas esitatud jäätmete iseloomustus peab olema kooskõlas Euroopa Komisjoni otsusega 2009/360/EÜ, millega täiendatakse kaevandustööstuse jäätmete käitlemist käsitlevas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/21/EÜ sätestatud jäätmete iseloomustamise tehnilisi nõudeid (teatavaks tehtud numbri K(2009) 3013 all).

(3) Jäätmete iseloomustus sisaldab vajaduse korral ja vastavalt jäätmeheidla kategooriale järgmisi aspekte:

1) ladustatavate jäätmete eeldatavad füüsikalised ja keemilised omadused lühema ja pikema aja jooksul, sealhulgas andmed aine püsivuse kohta maapinnal valitsevates ilmastikutingimustes, võttes arvesse, mis liiki kaevandatav maavara või maavarad on, ja milline on kaevandamise käigus tekkiva maavarade lasundi või tekkivate aherainete iseloom;

2) jäätmeliigid vastavalt jäätmeseaduse § 2 lõike 5 alusel kehtestatud määrusele;

[RT I, 19.12.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

3) maavara rikastamisel kasutatavate keemiliste ainete ja nende püsivuse kirjeldus;

4) ladustamismeetodi kirjeldus;

5) kasutatava jäätmete transportimise süsteemi kirjeldus.

3. peatükk

Nõuded jäätmeheidla rajamise ja kasutamise kohta

§ 6. Pinnavee või põhjavee hea seisundi säilitamiseks või saavutamiseks ning õhu ja pinnase saastumise vältimiseks rakendatavad meetmed

(1) Pinnavee või põhjavee hea seisundi säilitamiseks või saavutamiseks peab käitaja:

1) hindama ladustatud jäätmetest nõrgvee tekkimise võimalust, selle hulka, koostist ja omadusi, kaasa arvatud ohtlike ainete sisaldust selles nii jäätmeheidla käitamise ajal kui ka sulgemisjärgselt;

2) vältima või vähendama nõrgvee tekkimist vastavalt #Veeseaduse# §-le 24 ja vältima või piirama ohtlike ainete sattumist keskkonda vastavalt #Veeseaduse# §-le 26⁵;

3) vältima jäätmetest põhjustatud pinnavee, põhjavee ja pinnase saastumist;

4) koguma ja käitlema jäätmeheidlast tekkinud nõrgveet vastavalt „Veeseaduses” sätestatud ja selle alusel kehtestatud heitvee puhastamise nõuetele kohapeal ning juhtima heitvee lähimasse sobivasse suublasse arvestades „Veeseaduse” §-ga 26⁵ sätestatud tingimusi;

5) nõrgvee tekke võimaluse hindamiseks koostama jäätmeheidla veebilansi, mis näitab jäätmeheidla vee juurde- ja äravoolu ning akumulatsiooni vahekorda.

[RT I, 15.03.2013, 12- jõust. 18.03.2013]

(2) Käitaja peab võtma meetmeid jäätmeheidlas tolmu ja gaasiheidete vältimiseks või vähendamiseks.

(3) Loa andja võib loaga määrata, et loa omanik ei pea täitma käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 3 ja 4 sätestatud kohustusi või peab neid täitma osaliselt, kui loa andja on keskkonnamõju hinnangu põhjal ning kooskõlas #Veeseadusega# teinud kindlaks, et nõrgvee kogumine ja käitlemine ei ole vajalik, või leidnud, et jäätmeheidla ei kujuta võimalikku ohtu pinnasele, põhja- või pinnaveele.

(4) Tahkel või vedelal kujul või hiivana esinevate kaevandamisjäätmete juhtimisel muusse kui kaevandamisjäätmete kõrvaldamiseks ehitatud suublasse peab käitleja järgima #Jäätmeseaduse# § 33¹ lõike 1 punktis 2 sätestatud nõudeid.

(5) Kaevandamisjäätmete tagasipanemisel pealmaa- või allmaakaevandamise käigus tehtud kaeveõntesse, mille sulgemisjärgne ülejutamine on lubatud, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud.

§ 7. Erinõuded tsüaniidi sisaldavate kaevandamisjäätmeheidla kohta

(1) Jäätmeheidla käitaja peab tagama, et jäätmeheidlas, millele on luba antud või mis on tegutsenud enne 1. maid 2008, nõrga happe dissotsieeruva tsüaniidi kontsentratsioon rikastamisjäätmetes ei ületaks juhtimisel rikastamisettevõttest hiivahoidlaste 50 ppm alates käesoleva määruse jõustumisest, 25 ppm alates 1. maist 2013, 10 ppm alates 1. maist 2018 ja jäätmeheidlates, millele on antud luba pärast 1. maid 2008 10 ppm.

(2) Keskkonnale tekitatava kahju vältimiseks võib jäätmeoidla käitamiseks antud jäätmeloaga määrata ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud madalama tsüaniidi kontsentratsiooni, välja arvatud juhul, kui käitaja tõendab analüüsiga, milles on arvesse võetud tegevuskohale omaseid tingimusi, et lõikes 1 sätestatud kontsentratsioonimäärasid ei ole keskkonnakahju vältimiseks vaja rohkem alandada.

4. peatükk Seire ja aruandlus

§ 8. Seire kohustuslikkus

(1) Käitaja on kohustatud korraldama pinnavee, nõrgvee, põhjavee ja jäätmelademe stabiilsuse või muude jäätmeoidla keskkonnamõju näitajate seiret ning pidama seiretulemuste arvestust.

(2) Kui käesoleva määruse § 6 lõike 3 alusel on loa andja jäätmeloaga määratud, et jäätmeoidla käitaja ei pea täitma nõudeid pinnase, vee ja nõrgvee kohta, on käitaja vabastatud ka pinnase, vee või nõrgvee seirest.

§ 9. Seirekohustuse määramine

(1) Keskkonnaseirendõued määrab loa andja jäätmeoidla käitamiseks antud jäätmeloas.

(2) Põhjavee kvaliteedi- ja seirenduete määramisel lähtub loa andja jäätmeoidla asukoha hüdrogeoloogilistest iseärasustest ja eelseire käigus määratud põhjavee kvaliteedist.

§ 10. Olulisest negatiivsest keskkonnamõjust teatamine

(1) Jäätmeoidla käitaja teavitab viivitamata, kuid mitte hiljem kui 48 tunni jooksul, loa andjat ja Keskkonnainspektsiooni igast juhtumist, mis tõenäoliselt võib mõjutada jäätmeoidla stabiilsust, ning jäätmeoidla kontrolli ja seiremenetluse käigus ilmnenud igast keskkonda oluliselt kahjustavast mõjust. Käitaja rakendab vastavalt vajadusele hoidlasise hädaolukorra lahendamise kava ja järgib kõiki pädeva asutuse antud korraldusi, mis on tehtud meetmete võtmiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teated tuleb esitada ja meetmed kasutusele võtta ka pärast jäätmeoidla sulgemist. Pärast jäätmeoidla sulgemist esitatavatele teadetele ei kohaldata 48 tunni jooksul esitamise nõuet.

§ 11. Aruandlus

(1) Käitaja esitab vähemalt kord aastas loa andjale seiretulemuste aruande, mis peab näitama, kas jäätmeoidla vastab loa tingimustele ja informeerima jäätmete ja jäätmeoidla toimimisest (seisukorrast). Aruanne peab sisaldama vähemalt järgmisi näitajaid:

- 1) gaasiheite tekkimine;
[RT I, 15.03.2013, 12- jõust. 18.03.2013]
- 2) põhjavee seisund;
- 3) nõrgvee seisund;
- 4) pinnavee seisund;
- 5) pinnase seisund;
- 6) milline on jäätmeoidla keskkonnamõju ja milliseid häiringutõrjemeetodeid rakendatakse;
[RT I, 15.03.2013, 12- jõust. 18.03.2013]
- 7) muud näitajad vastavalt jäätmeloaga kehtestatud seirekohustusele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruande alusel võib loa andja otsustada, kas on vajalik sõltumatu eksperdi kinnitus seiretulemustele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruannet esitatakse ka jäätmeoidla järeelhoolduse etapil seni, kuni jäätmeloaga andja seda nõuab. Aruande esitamise sageduse määrab loa andja.

(4) Käitaja säilitab seire ja kontrolli aruanded koos lubadega ning annab käitaja vahetumise korral need üle uuele käitajale.

§ 12. Jäätmekäitlustoimingute kohta arvestuse pidamine

Käitaja peab kõigi jäätmekäitlustoimingute kohta ajakohastatud registrit ning teeb selle järelevalvet teostavale asutusele tema nõudmisel kättesaadavaks. Käitaja vahetumise korral antakse register üle uuele käitajale.

5. peatükk

Rakendussätted

§ 13. Rakendussätted

#Jäätmeseaduse# § 1 lõigetes 3² ja 3⁴ nimetatud kaevandamisjäätmete suhtes ei kohaldata lisaks nimetatud lõikes vastavalt sätestatud eranditele ka käesoleva määruse §-des 7, 10 ja 11 sätestatud, välja arvatud juhul, kui neid jäätmeid ladustatakse A-kategooria jäätmehooldlas.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/21/EÜ 15. märtsist 2006 kaevandustööstuse jäätmete käitlemise ja direktiivi 2004/35/EÜ muutmise kohta (ELT L 102, 11.04.2006, lk 15–34).